

VLAAMSE BOOMTEELERS OP PROSPECTIE IN JAPAN

Tussen 21 en 31 augustus maakte een groep van 14 boomtelers een prospectiereis naar Japan. In het nummer van 15 september berichtten we over de contacten met de handel. In dit artikel geven we enkele indrukken over de bedrijfsstructuur en het plantenassortiment.

.....
Nele Lauwers, consulent boomkwekerij

Bedrijfsstructuur en klimaat

Over het algemeen kan je zeggen dat de kwekerijen kleinschalig zijn en dat er niet echt sprake is van mechanisatie. Dit wordt echter ruim gecompenseerd door een grote deskundigheid wat resulteert in een ruim assortiment met kwaliteitsvolle planten. Nabij Kyoto bezochten we het stadje Takarazuka (in een historische sierteeltregio) dat heel wat kleine bedrijven telt met percelen die verspreid liggen tussen de gebouwen. In de buurt van Nagoya (tussen Tokyo en Kyoto) verkenden we een gebied waar verschillende bedrijven geclusterd zijn. We bezochten een teler die 25 soorten Hydrangea produceert op 6.000 m². Mechanisatie is hier niet echt aan de orde en water geven gebeurt gewoon met de hand. Ook op andere bedrijven die iets groter waren, kwamen we bijvoorbeeld nooit een inpotmachine tegen. Verrassend voor een land dat gekend is om zijn technologische snufjes. Daarnaast bezochten we een potplantenbedrijf dat door zijn grootte (7 ha) uniek is in Japan. Hier worden een 100-tal mensen tewerkgesteld binnen het systeem van een 40-uren week. 10% van de werknemers komt uit China.

De uitgestrektheid van Japan maakt dat er heel wat verschillende klimaatzones zijn. Terwijl het zuiden tropisch warm is, komen er meer noordelijke temperaturen voor die vergelijkbaar zijn met centraal-Europa. In Niigata, bijvoorbeeld, 320 km te noorden van Tokyo kan de temperatuur in de winter tot -5°C dalen en is 1 meter sneeuw niet uitzonderlijk. De serres zijn daarom extra versterkt en rondom liggen buizen die warm water rondpompen.

Passie voor nieuwe soorten

Eenzijds zijn de bedrijven kleinschalig maar het aantal variëteiten en de passie om steeds op zoek te gaan naar nieuwigheden, is indrukwekkend. We bezochten een bedrijf dat 150 verschillende types Rhododendron kweekt met enkele heel zeldzame variëteiten die soms maar 10% slagingsper-

▲ Jan Gijs steekt een handje toe

▲ 10% van de werknemers op dit potplantenbedrijf komt uit China

centage hebben van stek. De ene variëteit is hittebestendig, de andere intens rood, met een dubbele bloem of vorstbestendig. We bezochten ook een bedrijf dat gespecialiseerd is in Belgische azalea's en dat in totaal 30 soorten azalea en 20 soorten Skimmia teelt. Zelf hadden ze een patent op 4 azalea's en waren ze nog bezig met de ontwikkeling van nieuwe soorten.

Gedrevenheid is duidelijk een eigenschap van de Japanse bedrijfsleider. Dit zagen we ook op een bedrijf dat Erica produceert in Niigata: het ene plantenetiket na het andere werd in onze handen gedruwd. En dan hadden we nog lang niet alles gezien want hier werden 300 soorten gekweekt waarvan 130 soorten Erica. Enkele opvallende planten waren een soort die katoenbolletjes maakt en één die op meiklokjes lijkt. In Takarazuka ontmoetten we een veredelaar van wie op dat moment een plant uitgeroepen werd tot 'beste nieuwheid' van Plantarium 2014 in Nederland. Het ging om de compact groeiende Campsis 'Takarazuka Fresa' (Summer Jazz Fire). Hij had ook enkele Belgische rozensoorten waaronder de stamroos 'Pascali' van Lens Roses.

Mosbal

Er wordt niet alleen naar nieuwe soorten gezocht maar ook naar nieuwe manieren van presentatie. Zo ontwikkelde een bedrijf de 'mosbal' (of 'Kokedama' in het Japans). Het is een unieke manier van presenteren en in principe kan elke plant op dit mos groeien. Niet enkel kamerplanten maar ook kleine bonsai van Pinus en zelfs een zaailing worden in de bol geplant en aan de klant verkocht. Het boompje kan zijn bladeren verliezen maar blijft leven en de mosbal groeit gewoon mee. Wordt het boompje dan toch te groot voor binnen, adviseren ze de klant om het in de tuin uit te planten.

Strakke snoeivormen

Japanners zijn meesters in speciale snoeivormen. In de buurt van Tokyo bezochten we enkele bedrijven met tuinbonsai. De bomen (voornamelijk Ilex en taxus) werden gekweekt in volle grond en hadden een leeftijd van 15, 30 en zelfs 70 jaar oud en waren tot 3 meter hoog. Op een ander bedrijf stonden verschillende soorten tuinbonsai in pot zoals Pinus, Juniperus, Chamaecyparis, ... Deze bomen worden op een verhoog geplaatst omwille van fytosanitaire vereisten voor handel, namelijk het vrij houden van nematoden.

Tegenover die bonsai en perfecte snoeivormen gingen we ook langs op een bedrijf in de buurt van Osaka dat gespecialiseerd is in grote loof- en naaldbomen met een natuurlijke vorm. Volgens de bedrijfsleider stijgt in Japan de vraag naar bomen met een natuurlijke vorm. Zijn bomen worden verkocht aan particulieren en overheden en een groot deel van zijn afzet gebeurt richting Osaka (met 2,8 mln. inwoners). De ligging nabij een grote stad zorgt voor voldoende afzet maar ook het klimaat en de bodem zijn ideaal om bomen te kweken. Klanten kunnen hun bomen komen uitkiezen in een showroom/tuin van 7 hectare waar alle bomen door elkaar staan. Volgens de eigenaar houden de mensen hier van: ze willen de bomen in een natuurlijke omgeving zien en zelf uitkiezen. Het assortiment bestaat uit 300 soorten bomen waarvan de meeste uit de 13 ha grote kwekerij komen. ■

▲ In Niigata is 1 meter sneeuw niet uitzonderlijk. Vandaar extra verstevigde serres

▲ Erica met katoenbolletjes

▲ Erica met bloemen die op meiklokjes lijken

▲ Mosballen, een unieke manier van presenteren

▲ Tuinbonsai, een specialiteit

